



CÔNG TY CỔ PHẦN CHỨNG KHOÁN VPS
65 Cảm Hội, Quận Hai Bà Trưng, Hà Nội
Website: Vps.com.vn | Tel: 1900 6457

HƯỚNG DẪN GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH TẠI VPS



KIẾN THỨC CƠ BẢN VỀ CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH

1. CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH LÀ GÌ?
2. HỢP ĐỒNG TƯƠNG LAI (HĐTL) LÀ GÌ?
3. VÌ SAO NÊN GIAO DỊCH HĐTL?
4. SO SÁNH GIỮA GIAO DỊCH HĐTL VÀ CỔ PHIẾU
5. KÝ QUỸ LÀ GÌ?
6. VỊ THẾ LÀ GÌ?
7. QUY ĐỊNH VỀ GIAO DỊCH
8. CÁCH TÍNH LỢI NHUẬN TRONG GIAO DỊCH HĐTL
9. THANH TOÁN LÃI LỖ HÀNG NGÀY DIỄN RA NHƯ THẾ NÀO?



CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH VÀ PHÂN LOẠI

Chứng khoán phái sinh (CKPS) là một công cụ tài chính, trong đó giá trị của CKPS phụ thuộc vào giá trị của một hay nhiều loại tài sản cơ sở.

Chứng khoán phái sinh bao gồm 4 loại chính:

- **Hợp đồng kỳ hạn:** là thỏa thuận pháp lý giữa hai bên tham gia về việc mua và bán lại một loại tài sản tại một thời điểm nhất định trong tương lai với mức giá được xác định trước tại ngày thực hiện giao dịch.
- **Hợp đồng tương lai:** là hợp đồng kỳ hạn được chuẩn hóa, niêm yết và giao dịch trên Sở giao dịch chứng khoán.
- **Hợp đồng quyền chọn:** là thỏa thuận pháp lý trong đó một bên có quyền yêu cầu thực hiện và bên kia có nghĩa vụ phải mua hoặc bán một lượng tài sản cơ sở theo mức giá đã được xác định trước tại hợp đồng trong một khoảng thời gian hoặc một thời điểm nhất định trong tương lai.
- **Hợp đồng hoán đổi:** là một thỏa thuận pháp lý trong đó hai bên cam kết hoán đổi dòng tiền của một công cụ tài chính của một bên với dòng tiền của công cụ tài chính của bên còn lại trong một khoảng thời gian nhất định.

Sản phẩm phái sinh được triển khai đầu tiên tại Việt Nam là gì?

Để từng bước giúp nhà đầu tư làm quen với công cụ đầu tư mới, giai đoạn đầu, thị trường chứng khoán phái sinh tại Việt Nam sẽ giao dịch 02 loại hợp đồng tương lai gồm:

- **Hợp đồng tương lai chỉ số cổ phiếu VN30**
- **Hợp đồng tương lai trái phiếu chính phủ**

HỢP ĐỒNG TƯƠNG LAI LÀ GÌ?

Hợp đồng tương lai là một thỏa thuận mua bán hàng hóa trong hiện tại và được thực hiện vào một ngày xác định trong tương lai.

Tại thị trường chứng khoán phái sinh của Việt Nam, hiện tại đang giao dịch HĐTL chỉ số VN30 và HĐTL trái phiếu chính phủ với các thông số cơ bản như sau

TT	Đặc điểm	HĐTL chỉ số VN30	HĐTL trái phiếu chính phủ
1	Tên Hợp đồng	HĐTL trên chỉ số cổ phiếu VN30	HĐTL trái phiếu chính phủ 05 năm
2	Mã hợp đồng	VN30F1805	VB05Fyymm
3	Tài sản cơ sở	Chỉ số VN30	TPCP kỳ hạn 5 năm, mệnh giá 100.000 đồng, lãi suất danh nghĩa 5%/năm, trả lãi định kỳ, cuối kỳ 12 tháng/lần, trả gốc 1 lần khi đáo hạn
4	Hệ số nhân	100.000 đồng	10.000 đồng
5	Quy mô hợp đồng	100.000 đồng * (điểm chỉ số VN30 tương lai)	1.000.000.000 đồng
6	Tháng đáo hạn	Tháng hiện tại Tháng kế tiếp Tháng cuối quý liền kề Tháng cuối quý kế tiếp	03 tháng cuối 03 quý gần nhất
7	Ngày giao dịch cuối cùng	Ngày thứ năm thứ ba trong tháng đáo hạn, trường hợp trùng ngày nghỉ sẽ được điều chỉnh lên ngày giao dịch liền trước đó	Ngày 15 của tháng đáo hạn hoặc ngày giao dịch liền trước nếu ngày 15 là ngày nghỉ
8	Ngày thanh toán cuối cùng	Ngày làm việc liền sau ngày giao dịch cuối cùng	Ngày làm việc thứ ba kể từ ngày giao dịch cuối cùng
9	Biên độ dao động	+/- 7%	+/- 3% so với giá tham chiếu
10	Giá tham chiếu	Giá thanh toán cuối ngày của ngày giao dịch liền trước hoặc giá lý thuyết (trong ngày giao dịch đầu tiên)	Giá thanh toán cuối ngày của ngày giao dịch liền trước hoặc giá lý thuyết (trong ngày giao dịch đầu tiên)
11	Mức ký quỹ	Theo quy định của VSD	Theo quy định của VSD
12	Giới hạn lệnh	500 hợp đồng/lệnh	1.000 hợp đồng/lệnh

VÌ SAO NÊN GIAO DỊCH HỢP ĐỒNG TƯƠNG LAI

1. GIAO DỊCH DỄ DÀNG, THUẬN TIỆN:

Nhà đầu tư (NĐT) có thể giao dịch HĐTL đơn giản và thuận tiện tương tự như giao dịch cổ phiếu. NĐT nếu nhận định thị trường tăng điểm sẽ quyết định mở vị thế mua. Nếu thị trường tăng điểm đúng như kỳ vọng, NĐT có thể đạt lợi nhuận. Ngược lại, NĐT có thể mở vị thế bán nếu kỳ vọng thị trường giảm điểm.

2. TỶ LỆ ĐÒN BẨY CAO

Với đặc thù chỉ cần ký quỹ một phần giá trị hợp đồng, hợp đồng tương lai sẽ mang lại cho NĐT mức đòn bẩy rất cao, khiến cho số lãi nhận được có thể lớn hơn nhiều so với đầu tư vào cổ phiếu. Tuy nhiên, đòn bẩy cao cũng khiến NĐT có thể gặp thua lỗ lớn nếu trường hợp thị trường diễn biến ngược chiều với kỳ vọng của NĐT. Vì vậy, NĐT cần chủ động theo dõi thị trường để nắm được diễn biến.

3. ĐẦU TƯ LINH HOẠT

Với thị trường cổ phiếu, NĐT gặp khó khăn để tìm kiếm lợi nhuận trong thị trường giảm điểm. Tuy nhiên, với HĐTL, NĐT có thể tham gia vào vị thế bán HĐTL bất kỳ lúc nào. Khi chỉ số giảm đúng như dự đoán, NĐT sẽ có được lợi nhuận từ giao dịch bán HĐTL của mình.

4. PHÒNG NGỪA RỦI RO

HĐTL là công cụ quản lý rủi ro khi giá cổ phiếu thị trường Chứng khoán Cơ sở giảm.

SO SÁNH GIỮA GIAO DỊCH HĐTTL VÀ GIAO DỊCH CỔ PHIẾU

Điểm tương đồng:

Giao dịch diễn ra **tương tự** so với **giao dịch cổ phiếu** gồm:

- Các phiên: giao dịch khớp lệnh định kỳ mở cửa, Khớp lệnh liên tục, giao dịch thoả thuận.
- Các loại lệnh: LO, ATO, MOK, MAK, ATC

Điểm khác biệt

Giao dịch cổ phiếu	Tiêu chí	Giao dịch HĐTTL
Bị giới hạn bởi khối lượng đã phát hành của tổ chức phát hành	Khối lượng phát hành/niêm yết	Không giới hạn
Không có thời hạn	Vòng đời	Thời hạn xác định
Không được phép bán khống	Khả năng bán khống	Có thể tham gia vị thế bán bất cứ lúc nào mà không cần có chứng khoán cơ sở
Ngày trước khi chứng khoán cơ sở hủy niêm yết	Ngày giao dịch cuối cùng	Ngày cuối cùng mà HĐTTL có giá trị và được niêm yết
T+2 Cổ phiếu T+1 trái phiếu	Thời gian thanh toán	Hàng ngày
Chuyển giao vật chất	Hình thức thanh toán	Chuyển giao vật chất và thanh toán bằng tiền
Bảng tổng giá trị chứng khoán muốn mua	Số tiền giao dịch	Một phần giá trị chứng khoán phái sinh (ký quỹ)



KÝ QUỸ LÀ GÌ?

- Ký quỹ: là việc NĐT gửi một khoản tiền hoặc chứng khoán được chấp nhận ký quỹ để đảm bảo nghĩa vụ thanh toán giao dịch chứng khoán phái sinh.
- Ký quỹ giúp tạo ra lợi thế đòn bẩy cho NĐT.
- NĐT cần quan tâm 02 tỷ lệ ký quỹ: Tỷ lệ ký quỹ ban đầu và tỷ lệ ký quỹ duy trì.
- Ví dụ:

NĐT quyết định mua 10 HĐTL chỉ số VN30 đáo hạn vào tháng 1/2019, mã HĐ VN30F1901. Giá giao dịch hiện tại của HĐTL là 912. Hệ số nhân của hợp đồng là 100.000 đồng. Tỷ lệ ký quỹ là 13%. Phí giao dịch và thuế giao dịch = 0 đồng

- Giá trị hợp đồng của NĐT = $912 * 10 * 100.000 = 912.000.000$ VNĐ
 - Số tiền NĐT phải ký quỹ = $912.000.000 * 13% = 118.560.000$ VNĐ
- Giả sử giá HĐTL tăng lên 922 điểm. Tiền lãi VM NĐT được nhận như sau*
- Lãi VM = $(922 - 912) * 10 * 100.000 = 10.000.000$ VNĐ
 - Tỷ suất sinh lời thông thường = $10.000.000 / 912.000.000 = 1.09%$
 - Tỷ suất sinh lời giao dịch PS = $10.000.000 / 118.560.000 = 8.4%$



VỊ THẾ LÀ GÌ?

Vị thế một chứng khoán phái sinh (CKPS) tại một thời điểm là trạng thái giao dịch và khối lượng chứng khoán phái sinh còn hiệu lực mà NĐT đang nắm giữ tính đến thời điểm đó.

Trong giao dịch hợp đồng tương lai (HĐTL), vị thế một CKPS bao gồm vị thế mua và vị thế bán.

- ❖ **Vị thế mua:** Khi NĐT kỳ vọng giá của tài sản cơ sở (ví dụ chỉ số VN30 Index) sẽ tăng trong tương lai, nhà đầu tư sẽ mua hợp đồng, được gọi là mở vị thế mua hay tham gia vị thế mua (bên mua). Để đóng vị thế NĐT phải bán hợp đồng đi hoặc nắm giữ vị thế đến khi đáo hạn.
- ❖ **Vị thế bán:** Khi NĐT là người đang nắm giữ tài sản cơ sở, cho rằng giá của tài sản cơ sở sẽ giảm trong tương lai, sẽ bán hợp đồng và được gọi là mở vị thế bán hay tham gia vị thế bán (bên bán). Để đóng vị thế NĐT phải mua hợp đồng lại hợp đồng hoặc nắm giữ vị thế đến khi đáo hạn.
- ❖ **Giới hạn vị thế** một CKPS là vị thế ròng tối đa của CKPS, hoặc của các CKPS khác dựa trên cùng một tài sản cơ sở mà NĐT được quyền nắm giữ tại một thời điểm. Giới hạn vị thế nhằm ngăn ngừa một cá nhân, tổ chức nắm giữ số lượng hợp đồng quá lớn. Hạn chế những ảnh hưởng tới việc giao dịch của chứng khoán phái sinh, giúp duy trì ổn định thị trường. Qua đó, đảm bảo sự công bằng và quyền lợi NĐT khi tham gia chứng khoán phái sinh.



CÔNG TY CỔ PHẦN CHỨNG KHOÁN VPS
65 Cẩm Hội, Quận Hai Bà Trưng, Hà Nội
Website: Vps.com.vn | Tel: 1900 6457

QUY ĐỊNH GIAO DỊCH

Thời gian giao dịch	Khớp lệnh định kỳ mở cửa	8:45 – 9:00
	Khớp lệnh liên tục phiên sáng	9:00 – 11:30
	Khớp lệnh liên tục phiên chiều	13:00 – 14:30
	Khớp lệnh định kỳ đóng cửa	14:30 – 14:45
	Thỏa thuận	8:45 – 14: 45
Biên độ giao động	± 7%	
Phương thức giao dịch	Khớp lệnh liên tục và thỏa thuận	
Đơn vị giao dịch	01 Hợp đồng	
Khối lượng giao dịch	Tối thiểu 01 Hợp đồng	
Giá tham chiếu	Giá thanh toán cuối ngày của ngày giao dịch liền kề trước đó hoặc giá lý thuyết trong ngày giao dịch đầu tiên.	
Giới hạn lệnh	500 hợp đồng / lệnh	
Giới hạn vị thế	NĐT cá nhân: 5.000 hợp đồng NĐT tổ chức: 10.000 hợp đồng	

CÁCH TÍNH LỢI NHUẬN TRONG GIAO DỊCH HẾTTL

Giả sử các thông số giao dịch như bảng dưới đây

Số vốn đầu tư	200.000.000 VNĐ
Tỷ lệ ký quỹ	13%
Hệ số nhân hợp đồng	100.000
Phí giao dịch	14.000 VNĐ/ 1 HẾTTL
Thuế giao dịch	0.05%
Giá thị trường giao dịch	930 điểm

Tình huống: Nếu nhà đầu tư kỳ vọng thị trường sẽ tăng điểm, nhà đầu tư quyết định mua (LONG) 10 HẾTTL ở mức giá giao dịch là 930 điểm. Nếu nhà đầu tư kỳ vọng thị trường giảm điểm, nhà đầu tư quyết định SHORT 10 HẾTTL. Giả sử thị trường biến động 20 điểm theo đúng dự đoán của NĐT

Số tiền ký quỹ ban đầu	= $930 * 10 * 100.000 * 13\%$ = 120.900.000 VNĐ
Tiền lãi VM	= 20 điểm * 10 * 100.000 = 20.000.000 VNĐ
Phí giao dịch (2 chiều)	= $14.000 * 10 * 2 = 280.000 VNĐ$
Thuế giao dịch (2 chiều)	= $(950 + 930) * 10 * 100.000 * 13\% * 0,1\% / 2$ (122.200 VNĐ)
Lợi nhuận sau thuế phí	= 20.000.000 – 280.000 – 122.200 = 19.597.800 VNĐ
Tỷ suất lợi nhuận trên số tiền giao dịch	= $19.597.800 / 120.900.000$ = 16.2 %

THANH TOÁN LÃI/LỖ HÀNG NGÀY NHƯ THẾ NÀO?

- Lãi/lỗ vị thế của nhà đầu tư sẽ được thanh toán hàng ngày.
- **Tại ngày T+1:**
 - Nếu tài khoản chứng khoán phát sinh của NĐT **lãi ròng**: Nhà đầu tư sẽ **nhận** được đầy đủ số **lãi** phát sinh kể từ **đầu giờ sáng**.
 - Nếu tài khoản chứng khoán phát sinh của NĐT **lỗ ròng**: Nhà đầu tư sẽ phải **thanh toán** đầy đủ toàn bộ **số lỗ** phát sinh **chậm nhất trước 9h00 sáng**.
- **Với những hợp đồng mở mới trong ngày:**
Lãi/lỗ vị thế mở = (Giá thanh toán cuối ngày – Giá giao dịch) * Hệ số nhân * Số lượng hợp đồng
- **Với những hợp đồng đang nắm giữ:**
Lãi/lỗ vị thế đã có = (Giá thanh toán cuối ngày – Giá thanh toán cuối ngày liền trước) * Hệ số nhân * Số lượng hợp đồng

HƯỚNG DẪN KHÁCH HÀNG

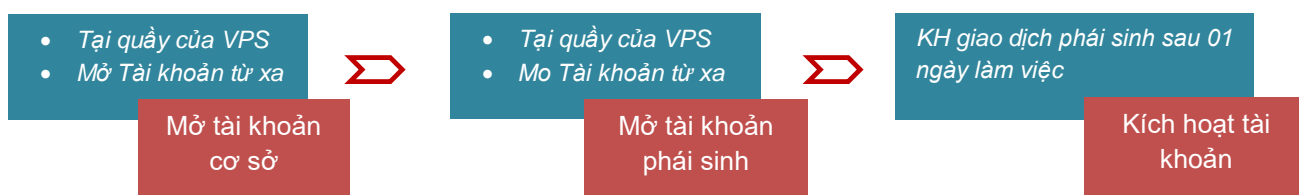
1. QUY TRÌNH GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH TẠI VPS
2. QUY TRÌNH MỞ TÀI KHOẢN TẠI VPS
3. NỘP RÚT TIỀN KÝ QUỸ
4. BIỂU PHÍ GIAO DỊCH
5. THÔNG SỐ QUẢN LÝ TÀI KHOẢN PHÁI SINH



QUY TRÌNH GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH (CKPS) TẠI VPS

Mở tài khoản	➤	Mở tài khoản chứng khoán cơ sở và phái sinh tại VPS
Trước giao dịch	➤	Nộp tiền vào tài khoản phái sinh tại VPS Chuyển tiền lên VSD để thực hiện ký quỹ
Trong ngày giao dịch	➤	Đặt lệnh giao dịch với VPS VPS xác nhận lệnh và chuyển lệnh tới HNX VPS yêu cầu bổ sung ký quỹ (nếu có)
Cuối ngày giao dịch	➤	VPS hạch toán lãi/lỗ hàng ngày VPS yêu cầu bổ sung ký quỹ hàng ngày (nếu có)

QUY ĐỊNH MỞ TÀI KHOẢN TẠI VPS



- Quy định mở tài khoản
 - Khách hàng phải có tài khoản chứng khoán cơ sở tại VPS
 - Cá nhân từ 18 tuổi trở lên.
- VPS không mở tài khoản cho Khách hàng sau:
 - Cá nhân không có năng lực hành vi dân sự đầy đủ, đang chấp hành hình phạt tù...
 - Giám đốc (Tổng Giám đốc), Phó Giám đốc (Phó Tổng Giám đốc), các Trưởng bộ phận, Nhân viên của thành viên giao dịch khác.

- Hồ sơ mở tài khoản KH cá nhân
 - Chứng minh nhân dân; hoặc Thẻ căn cước
- Hồ sơ mở tài khoản KH tổ chức
 - Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh, Giấy phép hoạt động, Quyết định thành lập hoặc các giấy tờ khác có giá trị tương đương
 - Chứng minh nhân dân hoặc Hộ chiếu của Đại diện pháp luật, Người được ủy quyền (nếu có)
 - Các giấy tờ khác (nếu có)

NỘP RÚT TIỀN KÝ QUỸ



- ✓ Nộp tiền trực tiếp vào tài khoản phái sinh
- ✓ Chuyển tiền từ tài khoản cơ sở/ký quỹ sang tài khoản phái sinh

Thông tin tài khoản thụ hưởng

Ngân hàng tại Hà Nội

VPBank CN Đông Đô

Số tài khoản

2644991

Tên người thụ hưởng

CTCP Chứng khoán VPS

Ngân hàng tại Tp Hồ Chí Minh

VPBank CN Hồ Chí Minh

Số tài khoản

10576016

Tên người thụ hưởng

CTCP Chứng khoán VPS CN Thành phố Hồ Chí Minh

Nội dung nộp tiền:

- Khách hàng nộp tài khoản chứng khoán phái sinh: **[Tên chủ tài khoản] nộp tiền tài khoản 026Cxxxxxx_8**
- Khách hàng nộp tài khoản ký quỹ: **[Tên chủ tài khoản] nộp tiền tài khoản ký quỹ chứng khoán phái sinh 026Cxxxxxx_8**



- ✓ Bước 1: NĐT thực hiện chuyển tiền từ tài khoản ký quỹ tại VSD về tài khoản phái sinh tại VPS
- ✓ Bước 2: NĐT thực hiện chuyển tiền từ tài khoản phái sinh tới các tài khoản ngân hàng

BIỂU PHÍ GIAO DỊCH

THÔNG SỐ QUẢN LÝ TÀI KHOẢN PHÁI SINH

TT	Nội dung	Mức thu
1	Phí giao dịch tại VPS	<ul style="list-style-type: none"> Áp dụng đối với KH mở mới <ul style="list-style-type: none"> Miễn phí giao dịch: 03 tháng kể từ ngày mở 500 đồng/ 1 HĐTL: 03 tháng kế tiếp. 1,000 đồng/ 1 HĐTL: sau 06 tháng kể từ ngày mở Áp dụng cho KH thông thường <ul style="list-style-type: none"> 1,000 đồng/ 1 HĐTL
2	Phí giao dịch chứng khoán phái sinh (phí giao dịch phải trả sở giao dịch chứng khoán)	<ul style="list-style-type: none"> HĐTL chỉ số: 2,700 đồng/ 1 HĐTL HĐTL Trái phiếu chính phủ: 4,500 đồng/ 1 HĐTL
4	Các khoản phí dịch vụ phải trả VSD	<ul style="list-style-type: none"> Dịch vụ quản lý vị thế: 2,550 đồng/Hợp đồng/tài khoản/ngày Dịch vụ quản lý tài sản ký quỹ <ul style="list-style-type: none"> 0,0024% giá trị lũy kế số dư tài sản ký quỹ (tiền+giá trị chứng khoán tính theo mệnh giá)/tài khoản/tháng. Tối thiểu 320,000 đồng/tháng. Tối đa 1,600,000 đồng/tháng.

THÔNG SỐ QUẢN LÝ TÀI KHOẢN PHÁI SINH

TT	Nội dung thông số	Thông số quy định
1	Tỷ lệ ký quỹ ban đầu	13%
2	Ngưỡng cảnh báo 1 (Wa1): Tài khoản bị yêu cầu bổ sung tài sản ký quỹ để đưa tỷ lệ sử dụng tài sản về mức < 80%	90%
4	Ngưỡng cảnh báo 2 (Wa2): Tài khoản bị bắt buộc phải xử lý để đưa tỷ lệ sử dụng tài sản về mức < 80%	95%
5	Vị thế tối thiểu trên 01 lệnh đặt	01 Hợp đồng



CÔNG TY CỔ PHẦN CHỨNG KHOÁN VPS
65 Cảm Hội, Quận Hai Bà Trưng, Hà Nội
Website: Vps.com.vn | Tel: 1900 6457

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG HỆ THỐNG GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH TẠI VPS



Hiện tại, hệ thống giao dịch chứng khoán phái sinh của VPS bao gồm:

1. **Hệ thống giao dịch Hometrade:** dành cho các NĐT giao dịch chứng khoán phái sinh qua máy tính.

- Địa chỉ truy cập: <https://hometrade.vps.com.vn/>
- Hướng dẫn sử dụng: [youtube.com/watch?v=lsW5MXt9YUg](https://www.youtube.com/watch?v=lsW5MXt9YUg)

• **Ứng dụng giao dịch chứng khoán phái sinh SmartPro:** dành cho các NĐT giao dịch chứng khoán phái sinh qua điện thoại cầm tay.

NĐT có thể tải ứng dụng SmartPro tại địa chỉ sau:

IOS: <https://apps.apple.com/us/app/vps-smartpro/id1446233906>

ANDROID: <https://play.google.com/store/apps/details?id=vpbs.derivative>

QR code





CÔNG TY CỔ PHẦN CHỨNG KHOÁN VPS
65 Cảm Hội, Quận Hai Bà Trưng, Hà Nội
Website: Vps.com.vn | Tel: 1900 6457

Thông tin liên hệ hỗ trợ

Hotline: 1900 6457

TP Hà Nội

Hội sở: 65 Cảm Hội, Quận Hai Bà Trưng

Tel: +84 24 7308 0188 | Fax: +84 24 3974 3656

Chi nhánh Đà Nẵng: 112 Phan Châu Trinh

Tel: + 84 236 356 5419 | Fax: + 84 236 356 5418

TP Hồ Chí Minh

Chi nhánh Hồ Chí Minh: 76 Lê Lai, P. Bến Thành,
Quận 1

Tel: +84 28 7308 0188 | Fax: +84 28 3823 8609/10